

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 758/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou FELIX NEUPAUER & PARTNERS, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Felix Neupauer, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 489/2012-659 z 29. mája 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 69/2014 z 26. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 489/2012-659 z 29. mája 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 69/2014 z 26. novembra 2015 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 25 Cb 199/2008 návrhom z 18. apríla 2008 domáhala zaplatenia provízií v celkovej sume 89 510,55 € spolu s príslušenstvom od žalovaného – spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“).

Rozsudkom č. k. 25 Cb 199/2008-600 z 28. júna 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd návrh sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka uvádza, že v odôvodnení rozsudku okresný súd zaujal názor, že *„Žalobca (sťažovateľka, pozn.) pri svojej činnosti nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou, keď sa pri preverovaní skutočnosti, či poistenec už vyplnil prihlášku skôr s iným sprostredkovateľom, spoliehal iba na čestné prehlásenie tohto poistenca, že prihlášku ešte nepodal. Podľa názoru prvostupňového súdu uvedenom v Rozsudku OS vzhľadom na to, že neboli predložené dôkazy, ktoré by dostatočným spôsobom odôvodňovali uplatnený nárok, Žalobca tým neunesol dôkazné bremeno, v dôsledku čoho súd návrh ako nedôvodný zamietol. Prvostupňový súd v Rozsudku OS tiež uviedol, že v rámci doplnenia dokazovania právny zástupca Žalobcu navrhol vypočúť vo veci všetkých poistencov, ktorých Žalobca sprostredkoval, a za ktorých mu nebola vyplatená provízia v konfrontácii s jednotlivými poistencami (poznámka Sťažovateľa – sťažovateľka, pozn. – : jedná sa o zrejmu nesprávnosť; v skutočnosti sa navrhovala konfrontáciu poistencov s jednotlivými sprostredkovateľmi a nie poistencami), ktorým bola za týchto poistencov vyplatená provízia namiesto Žalobcovi. Jednotlivý poistenci by sa pritom mali vyjadriť k tomu, či ich ten daný sprostredkovateľ kontaktoval a jednal s nimi za účelom vypísania prihlášky na vstup, resp. zmenu zdravotnej poisťovne. Súd v tejto súvislosti uzavrel, že dokazovanie v tomto smere považuje za nehospodárne a neúčelné.“*

Sťažovateľka proti rozsudku okresného súdu podala 7. septembra 2012 odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľka uvádza, že krajský súd vo svojom rozsudku uviedol, že „základnou otázkou, ktorá je podstatná pre rozhodnutie vo veci, je výklad čl. 6 písm. d) zmluvy a to kedy vzniká nárok na províziu. Uvedený článok uzatvorenej zmluvy nie je možné vykladať bez širších súvislostí s následným obsahom dojednanej zmluvy. Jednotlivé články zmluvy je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti a teda podmienky upravené v predmetnej zmluve musia byť splnené kumulatívne, tak ako uvádza vo svojom vyjadrení i odporca. K tomuto právnemu názoru sa priklonil jednak súd prvého stupňa a tiež i odvolací súd. Tomuto výkladu svedčí aj obvyklosť pri vyplácaní provízií, ktorú ani samotná navrhovateľka nepopierala. Pri ďalšej časti odôvodnenia Rozsudku KS odvolací súd zvolil spôsob uvedenia obsiahlej pasáže zo svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ]. Odvolací súd v odôvodnení Rozsudku KS ďalej uviedol, že v prípade, že by sa prijal výklad zmluvného dojednania čl. VI písm. d) zmluvy, že navrhovateľke patrí provízia v každom prípade a teda tento nárok navrhovateľke vznikol aj v prípade, keď vstúpila do platnosti zmluva medzi poskytovateľom produktu a klientom, nie je možné akceptovať. Podľa tohto výkladu by totiž navrhovateľke vznikol nárok na províziu aj v takom prípade, keď by poskytovateľ produktu nesplnil časť záväzku, t. j. neposkytol províziu, resp. požadoval by túto späť. Odvolací súd v odôvodnení Rozsudku KS tiež uviedol, že má za to, že v prípade nároku na vznik provízie navrhovateľke je potrebné jednak prijatie prihlášky a taktiež aj potvrdenie uvedenej prihlášky, tak ako uviedol odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu. Až keď poisťovňa vyplatí príslušnú províziu odporcovi, vzniká navrhovateľke nárok na províziu za sprostredkovanie zmluvy. Takýto výklad zmluvy nasvedčuje aj obvyklosti obchodnej praxe medzi účastníkmi konania. Navrhovateľka neuviedla žiadne odlišnosti v obvyklosti obchodnej praxe medzi účastníkmi konania a odlišnosti podmienok pri vyplácaní provízií.“.

Sťažovateľka proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala dovolanie z 15. augusta 2014, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol. Uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 11. januára 2016.

Sťažovateľka považuje tak napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ako aj rozsudok krajského súdu za arbitrárne a za prejav svojvôle. Podľa názoru sťažovateľky vo veci konajúce súdy vyslovili závery bez toho, aby sa náležite vysporiadali so skutočnosťami, *„zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre posúdenie veci a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili“*. Podľa sťažovateľky sa najvyšší súd ani krajský súd v odôvodnení svojich rozhodnutí nevysporiadali so skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením, ktoré sťažovateľka predložila, čím porušili jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru sťažovateľky rozsudok krajského súdu ani uznesenie najvyššieho súdu nie sú z dôvodu ich *„nepredvídateľnosti, nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti v súlade s požiadavkami kladenými na spravodlivý súdny proces“*.

Sťažovateľka uvádza, že si je vedomá, že *„ústavný súd nie je oprávnený skúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, avšak okrem prípadov, ak sú závery všeobecného súdu zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Ako také sú potom z ústavného hľadiska neospravedliteľné, neudržateľné a zároveň môžu mať za následok porušenie základných práv a slobôd.“*

Sťažovateľka považuje rozsudok krajského súdu za nesprávny, formalisticky odôvodnený a arbitrárny, čo v konečnom dôsledku spôsobuje jeho nezákonnosť. Krajský súd sa podľa sťažovateľky relevantným spôsobom nevysporiadal s dôvodmi jej odvolania, čím *„inter alia trpí Rozsudok KS dokonca samotnou nepreskúmateľnosťou“*. Podľa jej názoru arbitrárnosť rozsudku krajského súdu spočíva aj v extrémnom nesúlade právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami.

Sťažovateľka uvádza, že ako žalobkyňa sa v súdnom konaní domáhala od žalovaného zaplataenia provízií podľa *„Zmluvy [REDAKOVANÉ] zo dňa 31. 03. 2005“* uzavretej medzi ňou a žalovaným.

Sťažovateľka uvádza, že „podľa bodu VI. písm. d) zmluvy nárok na províziu vzniká v okamihu, keď vstúpila do platnosti zmluva medzi poskytovateľom produktu a klientom, resp. po tom ako poskytovateľ produktu splnil časť svojho záväzku, t. j. poskytol províziu a nepožadoval ju späť. Nárok na províziu vznikne za podmienok v zmysle tohto odseku bez ohľadu na prípadné predtým vydané dobropisy alebo zálohové platby.“.

Podľa sťažovateľky je nepochybné, že podľa uvedeného bodu zmluvy vznikol sťažovateľke nárok na províziu aj v prípade, «keď vstúpila do platnosti zmluva medzi poskytovateľom produktu a klientom (in concreto v našom prípade, ak došlo k založeniu poistného vzťahu medzi Sťažovateľom sprostredkovaným poistencom a zdravotnou poisťovňou), avšak poskytovateľ produktu (zdravotná poisťovňa) nesplnil časť svojho záväzku (t. j. neposkytol províziu, resp. províziu síce poskytol, ale požadoval ju späť). Predmetné zmluvné ustanovenie žiadnym spôsobom nekumuluje splnenie predmetných podmienok, ale prostredníctvom skratky „resp.“ zakotvuje ich alternatívu (logickú disjunkciu). V tejto súvislosti si opätovne dovoľíme podotknúť, že v iných Žalovaným nakoncipovaných zmluvných dokumentoch (zakladajúcich právny vzťah medzi Žalovaným a osobami vykonávajúcimi činnosť pre Žalovaného) sa pravidelne objavujú pri zmluvných dojednaniach ohľadne provízií aj ustanovenia zakotvujúce expressis verbis kumuláciu splnenia uvedených podmienok, a to prostredníctvom spojky „a“ (čo bolo nakoniec preukázané aj v súdnom konaní). Diferenciácia zmluvnej úpravy vzniku nároku na províziu nepochybne vyplýva z typu a charakteru poskytovaných produktov, ako aj jednotlivých okolností založenia vzťahu medzi poskytovateľom produktu a klientom. Skutočnosť, že na základe Zmluvy vznikol nárok Sťažovateľa na províziu už v okamihu, keď vstúpila do platnosti zmluva medzi poskytovateľom produktu a klientom je dôsledkom práve osobitosti poskytovaného produktu (in concreto zdravotného poistenia).

To, že obchodná prax medzi účastníkmi konania, pri poskytovaní iných produktov na základe iných zmlúv ako Zmluvy, zakladala vznik nároku na províziu k inému okamihu a za splnenia iných kumulatívnych podmienok je práve dôsledkom osobitosti poskytovaného produktu. Je nepochybné, že založená obvyklosť obchodnej praxe medzi účastníkmi konania pri poskytovaní jednej typologickej skupiny produktov (navyše vychádzajúca z výslovnej

zmluvnej úpravy), automaticky nezakladá obvyklosť obchodnej praxe pri poskytovaní typologický odlišnej skupiny produktov (pri ktorej je dokonca aj zmluvná úprava účastníkov odlišná). Ak by zmluvné strany prejavili vôľu kumulovať splnenie predmetných podmienok a teda viazať vznik provízie aj na splnenie záväzku poskytovateľom produktu, výslovne by to v Zmluve uviedli, a to presne tak, ako je to uvádzané v niektorých iných zmluvných dokumentoch vypracovaných Žalovaným.». Z uvedeného podľa sťažovateľky vyplýva, že záver krajského súdu uvedený v napadnutom rozsudku o momente vzniku nároku sťažovateľky je v priamom rozpore „s výslovným znením ustanovenia bodu VI. písm. d) Zmluvy (čo nepriamo nepopiera ani samotný odvolací Krajský súd v Bratislave, keďže na podporu svojich záverov uvádza rôzne súvislosti avšak samotné výslovné znenie predmetného ustanovenia už nie) a pritom nevyplýva ani z obvyklosti obchodnej praxe medzi účastníkmi konania pri poskytovaní predmetného produktu“. Sťažovateľka je toho názoru, že cieľom tohto postupu zo strany krajského súdu bolo len paralyzovať vykonanie náročného dokazovania, ktoré navrhla v predmetnom súdnom konaní a ktoré bolo následne logicky vyhodnotené zo strany konajúcich súdov ako neúčelné.

Sťažovateľka poukazuje na to, že tým, že krajský súd odôvodnil svoj rozsudok závermi o údajnej „obvyklosti obchodnej praxe medzi účastníkmi konania“, ku ktorým sa nemohla vyjadriť, pretože táto argumentácia v odôvodnení rozsudku okresného súdu úplne absentuje, postupom krajského súdu pri vydávaní napadnutého rozsudku sa sťažovateľke odňala možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľka k veci ďalej uvádza, že «návrh Zmluvy bol nakoncipovaný a Sťažovateľovi predložený zo strany Žalovaného (pričom sa nejednalo o individuálne dojednaný návrh zmluvy), preto i v prípade, ak by zmluvné ustanovenie o vzniku nároku na províziu pripúšťalo rôzny výklad (čo podľa nášho názoru nepripúšťa), toto by sa v zmysle ustanovenia § 266 ods. 4 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“) malo vykladať na ťarchu strany, ktorá ho ako prvá použila (teda na ťarchu Žalovaného a nie Sťažovateľa). V tejto súvislosti si dovoľujeme poukázať na skutočnosť, že už prvostupňový súd v Rozsudku OS uviedol zákonné ustanovenia upravujúce zmluvu o obchodnom zastúpení (§ 652 a nasl. ObZ), ktoré sa majú

subsidiárne použiť na zmluvný vzťah založený medzi Sťažovateľom a Žalovaným na základe Zmluvy. Do uvedených ustanovení boli pritom transponované ustanovenia Smernice č. 86/653/EHS zo dňa 18. 12. 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov, ktorej základným pravidlom pre spôsob určenia provízie je zásluhovosť a nie formálne obmedzenia ohľadne úhrad provízií (v našom prípade medzi Žalovaným a príslušnou zdravotnou poisťovňou). Nosná argumentácia Sťažovateľa uvedená v tomto bode bola pritom rovnako aj obsahom Odvolania Sťažovateľa, pričom odvolací Krajský súd v Bratislave sa s ňou nielenže náležite nevysporiadal, ale na ňu ani žiadnym spôsobom nereflektoval. Máme za to, že ak sa odvolací súd nevyjadrí k relevantnej argumentácii uvedenej v odvolaní, stáva sa tento opravný prostriedok len formálny a iluzórny.

Napokon si nedovolíme neuviesť, že odhliadnuc od výslovného zmluvného dojednania Sťažovateľa a Žalovaného o vzniku nároku Sťažovateľa na províziu na základe Zmluvy, by Sťažovateľovi vznikol nárok na províziu dokonca aj podľa zákonného dispozitívneho ustanovenia § 659a ObZ...

Dovolíme si pritom zdôrazniť, že Sťažovateľ predložil už v rámci prvostupňového súdneho konania niekoľko čestných prehlásení, z ktorých vyplýva, že získaní poisťenci jednali vo veci uzavretia poisťnej zmluvy s konkrétnou zdravotnou poisťovňou výlučne so Sťažovateľom, s iným sprostredkovateľom nejednali a inú zmluvu do predmetnej, ako ani inej zdravotnej poisťovne neuzavreli. Ak sa teda poisťný vzťah medzi takýmito poisťencami a konkrétnou zdravotnou poisťovňou založil v dôsledku preukázanej činnosti Sťažovateľa, mal by nepochybne Sťažovateľ aj podľa zákonného dispozitívneho ustanovenia § 659a ObZ na províziu nárok.».

V závere sťažovateľka uvádza, že proti napadnutému rozsudku podala mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie. Najvyšší súd dovolanie napadnutým uznesením odmietol, pričom „*inter alia* dospel k záveru, že na vytýkanú vadu odvolacieho Rozsudku KS – nedostatočné odôvodnenie, by mohol prihliadnuť len vtedy, ak by bolo dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu prípustné z iného dôvodu“. Sťažovateľka zastáva názor, že aj z uvedeného dôvodu by mali byť ňou namietané porušenia označených práv predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu.

Sťažovateľka záverom poukazuje na to, že podľa jej názoru je rozsudok krajského súdu arbitrárny a prejavom svojvôle až do takej miery a v takom rozsahu, že ním došlo „k celkom zjavnému, zrejmemu a hlavne ad hoc zásahu do základných práv a slobôd Sťažovateľa, čo v súlade so Stanoviskom občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 03. 12. 2015, uverejneným v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 1/2016, obdobne zakladalo aj prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) OSP“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že:

„1. Základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, základné právo Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces zaručené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo/69/2014 zo dňa 26. 11. 2015, ako aj Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Cob/489/2012-659 zo dňa 29. 05. 2014 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo/69/2014 zo dňa 26. 11. 2015, ako aj Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Cob/489/2012-659 zo dňa 29. 05. 2014 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa. Najvyšší súd SR a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom predbežného prerokovania sťažnosti bolo sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu z dôvodu, že napadnutý rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu sú podľa sťažovateľky arbitrárne a prejavom ich svojvôle. Podľa sťažovateľky sa vo veci konajúce súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí nevysporiadali so skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením, ktoré sťažovateľka predložila. Krajský súd sa žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s dôvodmi jej odvolania a zároveň svoj rozsudok založil na inom právnom závere ako okresný súd, k čomu sa nemohla vyjadriť, čím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Napadnutý rozsudok krajského súdu je teda nesprávny, formalisticky odôvodnený a arbitrárny, čo v konečnom dôsledku spôsobuje jeho nezákonnosť.

Vo vzťahu k odmietnutiu jej dovolania ako neprípustného zo strany najvyššieho súdu sťažovateľka poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky č. 1/2016, a na základe toho sa domnieva, že nedostatočné

odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v tomto prípade zakladalo prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (vrátane čl. 36 ods.1 listiny, pozn.) a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou zastáva právny názor, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). Uvedené však platí len vtedy, ak je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté.

Aplikujúc uvedený právny názor na prerokúvanú vec, sťažovateľka podala sťažnosť proti rozsudku krajského súdu včas.

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

Ústavný súd vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Kompetencie ústavného súdu preto nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa ani na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie,

že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

V nadväznosti na to ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00).

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Z priloženej kópie odvolania vyplýva, že obsah odvolania sťažovateľky je obdobný ako sťažnosť, ktorú predložila ústavnému súdu.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd po oboznámení sa so spisom zistil, že okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny názor, preto v celom rozsahu poukázal na jeho odôvodnenie, ktoré považuje za vecne správne a v súlade s § 157 ods. 2 OSP. Navyše krajský súd k veci uvádza:

„Odvolací súd nesúhlasí s tvrdením navrhovateľky, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je v rozpore s hore uvedeným ustanovením a že sa jedná o nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia a jeho arbitrárnosť.“

Základnou otázkou, ktorá je podstatná pre rozhodnutie vo veci, je výklad čl. 6 písm. d) zmluvy a to kedy vzniká nárok na províziu.

Uvedený článok uzatvorenej zmluvy nie je možné vykladať bez širších súvislostí s následným obsahom dojednanej zmluvy. Jednotlivé články zmluvy je potrebné vykladať

vo vzájomnej súvislosti a teda podmienky upravené v predmetnej zmluve musia byť splnené kumulatívne, tak ako uvádza vo svojom vyjadrení i odporca. K tomuto právnomu názoru sa priklonil jednak súd prvého stupňa a tiež i odvolací súd. Tomuto výkladu svedčí aj obvyklosť pri vyplácaní provízií, ktorú ani samotná navrhovateľka nepopierala. Zhodne s odporcom obaja tvrdili, že ich spolupráca započala už v roku 1994, pričom počas ďalšieho obdobia boli uzatvárané aj ďalšie zmluvy. Svedecká výpoveď [REDAKOVANÉ] potvrdila, že podklady predkladané sprostredkovateľmi boli u neho skontrolované a následne predkladané konkrétnym partnerom. Ďalšou jeho úlohou bolo vyhotovenie vyúčtovania v množstve uzavretých zmlúv sprostredkovateľov a na základe uvedeného vyúčtovania boli potom jednotlivým sprostredkovateľom poukazované provízie. Vo vyúčtovaní sa zaznamenali všetky potrebné údaje, tak aby si sprostredkovateľ mohol skontrolovať všetky ním uzavreté zmluvy. Uvedené vyúčtovanie obsahuje meno osoby, s ktorou bola uzavretá zmluva, počet hodnotových bodov, ako aj výšku provízie, ktorá za konkrétnu zmluvu patri. Uvedené vyúčtovanie sa vyhotovovalo raz za mesiac a boli zasielané poštou sprostredkovateľom. V prípade, že sprostredkovateľ nebol spokojný so zaslaným vyúčtovaním, či už chýbala nejaká zmluva alebo bola nesprávna výška výpočtu provízie, mal možnosť tieto skutočnosti reklamovať u svojho nadriadeného manažéra, resp. priamo v centrále [REDAKOVANÉ]. Jednotlivé reklamácie vyhodnocovali, niektoré z nich boli oprávnené, niektoré nie. Podklad, na základe ktorého boli vyúčtovania robené, slúžili vyplatené provízie od ich každého konkrétného partnera. Odporca pôsobil na trhu s uzatváraním poisťných zmlúv od roku 1994, pričom poisťovňa [REDAKOVANÉ] bola jedným z partnerov, pre ktorého sprostredkovali uzatváranie poisťných zmlúv. Ďalej potvrdil, že všetky vyplnené prihlášky boli zasielané do [REDAKOVANÉ] a kontrolované u nich v rámci interných požiadaviek. Prihlášky, ktoré boli chybné, im boli vrátené. V prípade, že na jedného poistenca bolo zaslaných viacero prihlášok s vyplnenými požadovanými údajmi, [REDAKOVANÉ] vybral tú prihlášku, ktorá bola uzavretá najskôr a táto prihláška bola následne poslaná na registráciu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Ďalšia kontrola bola preto vykonávaná na samotnom úrade. V prípade, že prihláška nebola úradom akceptovaná, vyplatená provízia im bola následne stornovaná. Provízie boli sprostredkovateľom vyplácané na základe údajov, ktoré obdržali od [REDAKOVANÉ] a podstatné bolo rodné číslo poistenca a osobné číslo sprostredkovateľa. Za duplicitné prihlášky im provízia vyplatená nebola a dostali ich na

separátny zoznam, ktorý obsahoval duplicitné prihlášky. Väčšina prihlášok, ktoré boli predložené navrhovateľkou, boli duplicitné.

V prípade, že by sa prijal výklad zmluvného dojednania čl. VI písm. d) zmluvy, že navrhovateľke patrí provízia v každom prípade a teda tento nárok navrhovateľke vznikol aj v prípade, keď vstúpila do platnosti zmluva medzi poskytovateľom produktu a klientom, nie je možné akceptovať. Podľa tohto výkladu by totiž navrhovateľke vznikol nárok na províziu aj v takom prípade, keď by poskytovateľ produktu nesplnil časť záväzku, t. j. neposkytol províziu, resp. požadoval by túto späť.

Odvolací súd má za to, že v prípade nároku na vznik provízie navrhovateľke je potrebné jednak prijatie prihlášky a taktiež aj potvrdenie uvedenej prihlášky, tak ako uviedol odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu. Až keď poisťovňa vyplatí príslušnú províziu odporcovi, vzniká navrhovateľke nárok na províziu za sprostredkovanie zmluvy. Takýto výklad zmluvy nasvedčuje aj obvyklosti obchodnej praxe medzi účastníkmi konania. Navrhovateľka neuviedla žiadne odlišnosti v obvyklosti obchodnej praxe medzi účastníkmi konania a odlišnosti podmienok pri vyplácaní provízií.

Odvolací súd má za to, že navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno pri preukázaní dôvodnosti podanej žaloby, bola riadne poučená v zmysle ust. § 120 ods. 4 O. s. p. o možnosti predkladať dôkazy a keďže dôkaz, ktorý navrhla vykonať, vyhodnotil i odvolací súd ako neúčelný a to v súvislosti práve s výkladom čl. VI písm. d) zmluvy, keď práve výklad tohto článku bol určujúci pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa vo veci správne rozhodol, dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a keďže navrhovateľka neuviedla žiadne nové skutočnosti v podanom odvolaní, s ktorými by sa už riadne nevysporiadal súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí, odvolací súd sa v ďalšom obmedzil len na skonštatovanie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia a rozhodnutie s poukazom na ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.“

Ústavný súd pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu vzal do úvahy aj obsah rozsudku okresného súdu, keďže podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08),

a navyše krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje aj na odôvodnenie okresného súdu, ktoré považuje za vecne správne.

Okresný súd rozsudkom návrh sťažovateľky zamietol a uložil jej povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania. Okresný súd po oboznámení sa s predmetom veci, rekapitulácii vyjadrení účastníkov konania a odcitovaní § 652 ods. 1, § 653, § 655 ods. 1, § 658 ods. 1, § 659 ods. 1 a § 660 ods. 1 Obchodného zákonníka k veci uvádza: „Podľa článku III. písm. c) Zmluvy, PrivateBroker je povinný vykonávať svoju činnosť riadne a starostlivo a dbať na kvalitu (bonitu) nim sprostredkovaných klientov.

Podľa článku VI. písm. a) Zmluvy, PrivateBroker má nárok na odmenu (províziu) za:

- *sprostredkovanie prvého obchodu s novými klientmi*
- *sprostredkovanie nového obchodu so starými klientmi*
- *starostlivosť o klientov*
- *starostlivosť o PrivateBrokerov patriacich do jeho tímu.*

Podľa článku VI. písm. d) Zmluvy, nárok na províziu vzniká v okamihu, keď vstúpila do platnosti zmluva medzi poskytovateľom produktu a klientom, resp. po tom ako poskytovateľ produktu splnil časť svojho záväzku, t.j. poskytol províziu a nepožadoval ju späť. Nárok na províziu za podmienok v zmysle tohto odseku bez ohľadu na prípadné predtým vydané dobropisy alebo zálohové platby.

Podľa Článku VI. písm. e) Zmluvy, PrivateBroker berie na vedomie, že poskytovateľ produktu môže odmietnuť uzatvorenie sprostredkovanej zmluvy s klientom, z takejto zmluvy neprináleží PrivateBrokerovi odmena.

Podľa článku VI. písm. f) Zmluvy, PrivateBroker berie na vedomie, že ■■■ je oprávnená odmietnuť zo závažného dôvodu prijatie a/alebo ďalšie postúpenie zmluvy sprostredkovanej Private Brokerom.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p...

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáha zaplataenia vyúčtovania z mandátnej zmluvy, ktorá mala byť medzi účastníkmi uzavretá v písomnej forme.

Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že počas konania neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohoto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu

rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, kedy určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie vo veci samej, nebola pre nečinnosť účastníka (v dôsledku nesplnenia povinnosti uloženej účastníkom ustanovením § 120 ods. 1 veta prvá) alebo vôbec (objektívne vzato) nemohla byť preukázaná a kedy výsledky zhodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá.

Navrhovateľka si podaným návrhom uplatňuje nárok na províziu za sprostredkovanie poistencov verejného zdravotného poistenia pre [REDAKOVANÉ] zdravotnú poisťovňu, ktorá jej nebola vyplatená z dôvodu údajnej duplicity prihlášok, resp. z dôvodu neodovzdania prihlášok odporcom poisťovni [REDAKOVANÉ]. K tomu predložila zoznam poistencov, s ktorými spísala prihlášku. Takýto dôkaz však nepreukazuje, že poistný vzťah medzi poistencom a poisťovňou vznikol v dôsledku jej činnosti, t.j. že prihlášku s poistencom spísala ako prvý sprostredkovateľ. Rovnako tak nemožno takýto záver vyvodit' ani z predložených tlačív ABS, keďže tieto boli vyplňané iba navrhovateľkou a poistenec ich nepodpisoval. Tieto dôkazy sú v konečnom dôsledku v rozpore so zoznamom jednotlivých poistencov spracovanom a predloženom poisťovňou [REDAKOVANÉ] ktorá sa mala stať na základe riadne vyplnených prihlášok ich zdravotnou poisťovňou. Z predloženého zoznamu vyplýva, že na základe činnosti navrhovateľky sa stalo iba 97 osôb poistencami tejto poisťovne. Iba prihlášky týchto osôb boli kompletne, neduplicitné, akceptované Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a potvrdené [REDAKOVANÉ] zdravotnou poisťovňou, pričom jej za sprostredkovanie týchto poistencov bola vyplatená provízia. V ostatných prípadoch sa osoby, s ktorými navrhovateľka mala vypísať prihlášku, nestali poistencami v dôsledku jej činnosti, keď u väčšiny poistencov bola prihláška spísaná skôr iným sprostredkovateľom, resp. maklérskou spoločnosťou alebo sa jednalo o chybné rodné čísla (neidentifikovanie poistenca). Navrhovateľka pri svojej činnosti nepostupovala s náležitou odbornou starostlivosťou, keď sa pri preverovaní skutočnosti, či poistenec už vyplnil prihlášku skôr s iným sprostredkovateľom, spoliehala iba na čestné prehlásenie tohto poistenca, že prihlášku ešte nepodal. Za duplicitné prihlášky nebola odmena vyplatená ani odporcovi, čo potvrdil vo výpovedi svedok [REDAKOVANÉ], čím nemohol navrhovateľke vzniknúť nárok na províziu za odovzdané vyplnené prihlášky. Navrhovateľka si uplatňovala nárok na províziu aj za prihlášky, ktoré údajne nemali byť odporcom odovzdané poisťovni. Pokiaľ

by aj takáto skutočnosť nastala, čo však navrhovateľka nepreukázala, odporca mohol takýto postup uplatniť, keďže mu to umožňoval článok VI. písm. f) Zmluvy.

Vzhľadom na to, že neboli predložené dôkazy, ktoré by dostatočným spôsobom odôvodňovali uplatnený nárok, navrhovateľka tým neuniesla dôkazné bremeno, v dôsledku čoho súd návrh ako nedôvodný zamietol.

V rámci doplnenia dokazovania právny zástupca navrhovateľky navrhol vypočítať vo veci všetkých poistencov, ktorých navrhovateľka sprostredkovala, a za ktorých jej nebola vyplatená provízia v konfrontácii s jednotlivými poistencami, ktorým bola za týchto poistencov vyplatená provízia namiesto navrhovateľke. Jednotliví poistenci by sa pritom mali vyjadriť k tomu, či ich ten daný sprostredkovateľ kontaktoval a jednal s nimi za účelom vypísania prihlášky na vstup, resp. zmenu zdravotnej poisťovne. Súd dokazovanie v tomto smere považuje za nehospodárne a neučelné. Či došlo k falšovaniu prihlášok na zdravotné poistenie, resp. zneužitiu databázy poistencov, ktorí mali byť sprostredkovaní navrhovateľkou, nepotvrdilo ani vyšetrovanie orgánov činných v trestnom konaní, keďže trestné stíhanie vo veci bolo prerušené.“

Vychádzajúc z uvedeného, krajský súd podľa názoru ústavného súdu v spojení s okresným súdom odôvodnili svoje právne závery primeraným spôsobom. Krajský súd postupoval v medziach svojej právomoci, jeho úvahy a závery (s prihliadnutím aj na odôvodnenie rozsudku okresného súdu) nevykazujú prvky formalizmu ani to, že by boli v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle, práve naopak, vychádzajú z konkrétnych faktov a sú logické.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, podľa ktorej mal krajský súd založiť svoj rozsudok na inom právnom závere ako okresný súd, ústavný súd poukazuje na to, že krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, v odôvodnení svojho rozsudku naň aj odkázal a následne len rozvinul svoje závery, reflektujúc na námietky sťažovateľky, ktoré boli obsahom jej odvolania.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju judikatúru, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi

v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu vyjadreného v čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd v predmetnej veci nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom krajského súdu a najmä rozsahom jeho odôvodnenia nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto odôvodnenia. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nezistil, žeby skutkové a právne závery krajského súdu, o ktoré oprel napadnutý rozsudok, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neakceptovateľné či neutržateľné, a preto nevidí dôvod do nich zasahovať.

Vo vzťahu k už uvedenému ústavný súd poukazuje na závery svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom, ako aj iným zásahom orgánom štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 138/02, IV. ÚS 1/2012, IV. ÚS 473/2012).

Ústavný súd preto dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky uznesením najvyššieho súdu

Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľky ako neprípustné a uložil jej povinnosť nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania. Najvyšší súd po preskúmaní veci a uvedení príslušných ustanovení v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza: „... *Odvolací súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom vo svojom potvrdzujúcom rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a rovnako nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.. Rovnako nejde ani o vec, v ktorej sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Z uvedených dôvodov prípustnosť dovolania podľa § 238 O. s. p. nie je daná.*

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. (druhá veta) je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutia odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné.“

Najvyšší súd sa zaoberal aj posúdením toho, či dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a) až g) OSP, pričom k tomu uviedol: „*Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z vád v tomto ustanovení uvedených, teda možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.*

Dovolatel'ka vo svojom dovolaní namietala, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Poukazovala na nesprávne závery odvolacieho súdu, ktoré nevyplývajú z vykonaných dôkazov. Tiež namietala

nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu. Napadnutý rozsudok považovala za formalistický odôvodnený a arbitrárny, čo podľa navrhovateľky v konečnom dôsledku spôsobuje jeho nezákonnosť. Mala za to, že odvolací súd sa žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s dôvodmi odvolania, čím napadnutý rozsudok trpí nesprekúmatelnosťou. Ďalej mala za to, že odvolací súd svoj rozsudok nečakane založil na inom právnom závere než súd prvého stupňa, čím odňal navrhovateľke možnosť namietat správnosť právneho záveru zaujatého v rozsudku odvolacieho súdu na inštančne vyššom súde, čoho dôsledkom bolo právoplatné zamietnutie návrhu navrhovateľky. V ďalšom namietala neprávne právne posúdenie veci.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p...

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.“

Najvyšší súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj rozsudku okresného súdu nezistil, že by postupom týchto súdov bola sťažovateľke znemožnená realizácia jej procesných práv. Podľa najvyššieho súdu „odvolací súd a rovnako aj súd prvého stupňa rozhodovali v súlade s Občianskym súdnym poriadkom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

S poukazom na uvedené závery Ústavného súd Slovenskej republiky dovolací súd dodáva, že odvolací súd svojím postupom, teda navrhovateľovi neodňal možnosť konať pred súdom, keď rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. V postupe odvolacieho súdu dovolací súd nezistil vadu konania, ktorá by znemožnila realizáciu procesných práv navrhovateľa.

Námietku navrhovateľky, že odvolací súd založil svoj rozsudok na inom právnom závere ako súd prvého stupňa, čím navrhovateľke odňal možnosť namietat správnosť právneho záveru zaujatého v rozsudku odvolacieho súdu na inštančne vyššom súde, nie je dôvodná. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s § 219 ods. 2 O. s. p., ktoré mu v prípade ak sa stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, umožňuje obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Rovnako je potrebné viesť, že v danom prípade bola dodržaná zásada dvojinstančnosti konania a navrhovateľka mala možnosť podať proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie a túto možnosť aj využila.“

Najvyšší súd sa zaoberal aj námietkou sťažovateľky týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, pričom k tomu uvádza: *«Vzhľadom na uvedenú námietku navrhovateľky bolo potrebné zaujať právny záver, či nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., alebo či má za následok (len) procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.*

Je potrebné uviesť, že vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (napr. II. ÚS 261/06). To však neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje až intenzitu vady konania v zmysle § 237 O. s. p.

Ústava Slovenskej republiky neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje Občiansky súdny poriadok aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O. s. p. pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam - vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (§ 237 O. s. p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O. s. p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O. s. p., považuje síce za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), nie však za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania.

Uvedený záver je obsiahnutý už v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2Cdo/5/1997, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 111/1998 [časť právnej vety „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“]. Z tohto judikátu vychádza dlhoročná ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá považuje nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu za vadu konania, ktorá môže zakladať dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť podľa § 237 písm. f/ O. s. p. O aktuálnosti uvedeného judikátu svedčí okrem iných aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. novembra 2011 sp. zn. IV. ÚS 481/2011, podľa ktorého uvedený právny názor k výkladu § 237 písm. f/ O. s. p. považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný a neporušujúci základné práva sťažovateľa.

Dovolací súd vychádzajúc z uvedeného preto dospel k záveru, že na vytýkanú vadu rozsudku odvolacieho súdu - nedostatočné odôvodnenie, by mohol prihliadnuť len vtedy, ak by bolo dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu prípustné z iného dôvodu.

Zároveň je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré účastníkmi navrhnuté dôkazy vykonal, k akým skutkovými záverom došiel, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhoviecie návrhu zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2, § 219 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľa.

Na dôvažok je potrebné uviesť, že ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. dáva odvolaciemu súdu možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia svojho rozhodnutia ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa následne môže obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody. Dovolací súd má za to, že ak odvolací súd postupoval uvedeným spôsobom, neodňal tým navrhovateľke možnosť konať pred súdom. Odvolací súd v dostatočnom rozsahu skonštatoval správnosť dôvodov rozsudku súdu prvého a ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. aplikoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom.

Dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 329/04, podľa ktorého, súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri

rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.»

Najvyšší súd sa následne vyjadril aj k námietke sťažovateľky týkajúcej sa dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, že rozsudok krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa najvyššieho súdu *„právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.*

Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O. s. p. (iba výskyt, ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania navrhovateľa). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesné prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov, ale prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo/62/2010, sp. zn. 2 Cdo/97/2010, sp. zn. 3 Cdo/53/2011, sp. zn. 4 Cdo/68/2011, sp. zn. 5 Cdo/44/2011 a sp. zn. 6 Cdo/41/2011).“.

S prihliadnutím na konkrétne okolnosti posudzovanej veci a už uvedenú judikatúru ústavného súdu, ako aj na to, že obsah sťažovateľkou podaného dovolania (aj odvolania, pozn.) a sťažnosti pred ústavným súdom sú takmer identické, ústavný súd zastáva názor, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým tento súd zamietol dovolanie sťažovateľky, nie je arbitrárne a nepresvedčivé. Najvyšší súd primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil výrok svojho rozhodnutia, a preto ústavný súd nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval závery najvyššieho súdu.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky obsiahnutými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2016